

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Både i den offentlige og den private sektor har samarbejdsudvalg fået stigende betydning i hverdagen.

For at få det bedst mulige samarbejde i samarbejdsudvalgene bør nogle vigtige principper overholdes.

For det første skal samarbejdsudvalgets personalerepræsentanter vælges af de ansatte, ikke udpeges.

For det andet skal ansatte inden for samarbejdsudvalgets område have valgret og være valgbar uanset deres organisationsmæssige tilhørsforhold.

For det tredje skal mindretal blandt de ansatte også sikres repræsentation.

Disse principper respekteres ikke i det gældende cirkulære om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner, jfr. bilag 1.

Finansministeren må derfor indlede forhandling med de berørte organisationer for hurtigt at få gennemført ændringer, som bringer reglerne i overensstemmelse med principperne.

Hvis en medarbejder udelukkes fra indflydelse gennem samarbejdsudvalget, vil den pågældende som regel også være udelukket fra at få indflydelse gennem de øvrige interne udvalg, der ofte nedsættes som underudvalg under samarbejdsudvalget. Det betyder en alvorlig indskrænkning i den enkeltes rettigheder på arbejdspladsen.

Derfor er det uantageligt, at ikke-organiserede er udelukket fra statens samarbejdsudvalg, således som det er bestemt i ovennævnte cirkulære. Det er i modstrid med princippet om, at staten ikke anerkender eksklusiv aftaler inden for sit område.

Ikke mindst de offentligt ansatte kan nemt komme i en situation, hvor de er meget uenige med deres faglige organisationer, hvis virkefelt de senere år har bredt sig langt ud over de egentligt faglige spørgsmål.

I denne situation har de pågældende ofte valget mellem at melde sig ud eller bidrage til en politisk kurs, de ikke sympatiserer med.

Når staten anerkender de ansattes ret til at stå uden for organisationen, så må de ikke-organiserede også have ret til at deltage i samarbejdet på arbejdsstedet på lige fod med organiserede kolleger. Og de må gennem valgreglerne sikres en vis mindretalsbeskyttelse.

Sagen har bl. a. været rejst af nogle bibliotekarer på universitetsbibliotekerne i Århus og København, hvor der på flere afdelinger er et flertal af uorganiserede, for hvem gennemførelsen af samarbejdsudvalgscirkulæret har betydet, at de – skønt de udgør et flertal – er sat ud af samtlige interne udvalg og nævn. Personaleorganisationerne benytter nemlig cirkulæret til at holde de uorganiserede ude fra enhver form for indflydelse, bl. a. ved at gøre alle eksisterende organer til underudvalg under samarbejdsudvalget.

Fire bibliotekarer har rejst sagen over for finansministeren, idet de betragter den som en princip sag. De føler, at de har meget gode grunde til ikke at ville være medlemmer af Bibliotekarforbundet. De er bestyrrede over, at staten fratager dem elementære borgerlige rettigheder. Korrespondancen optrykkes som bilag 2 og 3 til forslaget.

En vedtagelse af forslaget vil efter al sandsynlighed få afsmittende virkning for kommunerne.

Forslagsstillerne går endvidere ud fra, at en vedtagelse af forslaget må føre til, at de organiserede får repræsentanter i de organer, der drøfter ledelsesstrukturen for institutionerne under rigsbibliotekarembetet, således som daværende kulturminister Niels Matthiasen på rigsbibliotekarens anbefaling oprindeligt havde besluttet i april 1979, før protester fra organisationerne fik ham til at ændre beslutningen og sætte de ikke-organiserede ud i september 1979.

En vedtagelse af forslaget vil f.eks. også føre til, at kirkeministeren må ændre sin cirkulæreskrivelse af 12. maj 1981 om en tillidsmandsordning for præster, hvorefter præsteforeningen skal godkende den tillidsmand, der vælges af præsterne i et provsti. Problemet kan i dette tilfælde løses ved, at præsteforeningen fratages veto retten – eller lettere: ved at cirkulæret ganske enkelt ophæves.